

HARJULAN SETTLEMENTTI

Kestävää kehitystä tekstiilikierrossa

Kestävää kehitystä tekstiilikierrossa © 2024 by Tiia Salminen is licensed
under [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Harjula

Sisältö

Tekstiilikierto tutuksi

Tekstiilitietämys

Tekstiililajittelu

Työskentely tekstiilikierrossa

TEKSTIILIKIERTO TUTUKSI

TEKSTILIKIERRON

TYÖTEHTÄVÄT

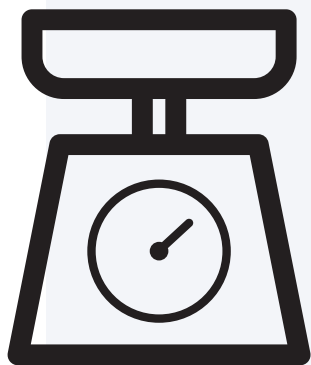
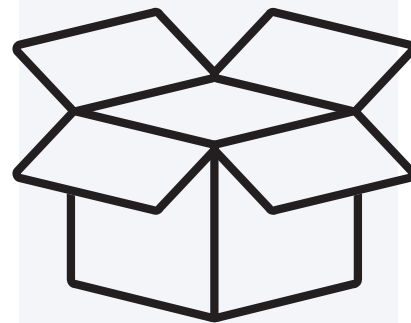

KIERTOTEKSTILIENKERÄÄJÄ/ KULJETTAJA

KERÄÄ RULLAKOISTA PUSSIT
KERÄÄ JÄTEASEMALTA
KULJETTAA ESILAJITTELUUN

LAJITELTUIJEN MATERIAALIVIRTOJEN KULJETTAJA

KULJETTAA LAJITELLUT MATERIAALIJAKEET LOUNAIS-
SUOMEN JÄTEHUOLTOLAITOKSEEN PAIMIOON
KIERRÄTETTÄVÄKSI

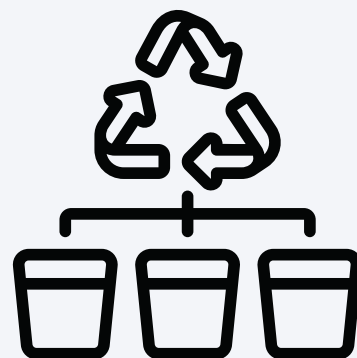

PUNNITSIJA

PUNNITSEE SAAPUVIEN TUOTTEIDEN MASSAN
PAINOSTA VOIDAAN HYÖDYNTÄÄ
KIERRÄTYSTUOTTEIDEN KOKONAISMÄÄRÄÄ,
UUELLEENKÄYTTÖÄ JA POISTOTEKSTIILIN MÄÄRÄÄ
LASKETTAESSA

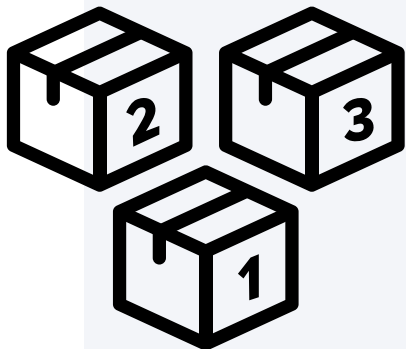
RAAKALAJITTELIJA

LAJITTELEE KAIKKEA TAVARAA
TARKASTAA TUOTTEEN JA PÄÄTTÄÄ, MENEKÖ
MYyntIIN, POISTOON VAI JÄTTEESEEN

TEKSTILIKIERRON

TYÖTEHTÄVÄT

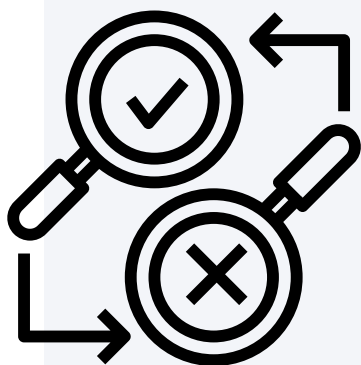

TUOTE (PESU-) LAPPULAJITTELIJA

LAJITTELEE TUOTTEET RAAKA-AINEITTAIN
TUOTELAPPUJEN PERUSTEELLA
LAJITTELEE KAHTEN RYHMÄÄN:
I-LAATU 95 % CO
II-LAATU MIN 70 % SELLULOOSAKUITUJA CO, VI, LIN
TAI MUUT MATERIAALIT

SKANNAAJA

HYÖDYNTÄÄ TEKNOLOGIAA RAAKA-AINEEN
TUNNISTAMISESSA, JOKA PAIKKAA OSATYÖKYKYISEN
OSAAMISTA
LAJITTELEE SKANNERIN JA LAJITTELUSYSTEEMIN
OHJEEN MUKAAN

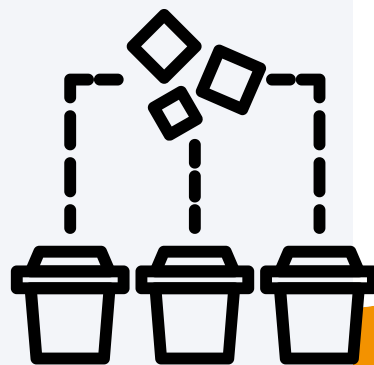

HYÖTYEROTTELIJA

EROTTELEE (MYYMÄTTÖMISTÄ) TUOTTEISTA NAPIT,
VETOKETJUT, SOLJET YM EDELLEEN MYYTÄVÄT
LISÄTARVIKKEET
LAJITTELEE LISÄTARVIKKEET JA PUSSITTAAN NE

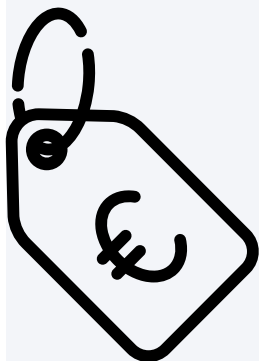
TUOTERYHMÄLAJITTELIJA

LAJITTELEE JÄTEASEMALTA KONTISSA TULEVIA
MYYTÄVÄKSI LAJITELTUJA TUOTTEITA RULLAKOIHIN
LAJITTELEE MIESTEN, NAISTEN, LASTEN JA
KODINTEKSTIILIT

TEKSTILIKIERRON

TYÖTEHTÄVÄT

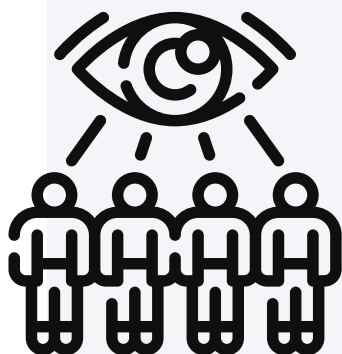
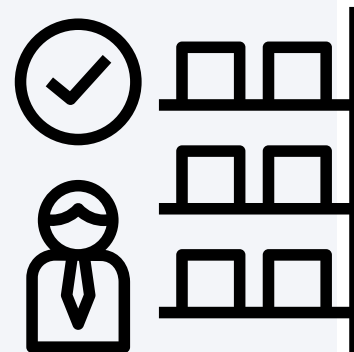

HINNOITTELIJA/LAPUTTAJA/ KOKOMERKITSIJÄ

ASETTAA TUOTTEET REKILLE RYHMITELLEN
KOKOLAPUN KIINNITTÄMINEN OHJEIDEN MUKAAN,
ESILLEPANOTAVAN MÄÄRITTÄMÄÄN PAIKKAAN
TUNNISTAA ONKO KYSEESSÄ MIESTEN, NAISTEN,
LASTEN VAATE: LINJA, MUOTO, RAKENTEET

HYLLYTTÄJÄ, ESILLELAITTAJA

ASETTAA TUOTTEEN ESILLE
LAATUVAATIMUSTEN/OHJEIDEN MUKAAN
ASETTELEE TUOTTEET MYYVÄSTI
JÄRJESTELEE MYYMÄLÄÄ

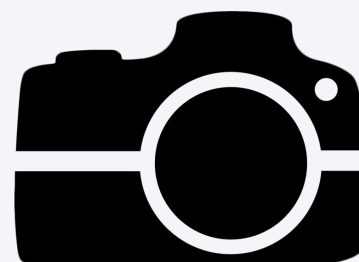

MYYMÄLÄJÄRJESTÄJÄ/ VISUAALINEN ESILLEPANIJA

ASETTELEE TUOTTEEN ASIAKASLÄHTÖISESTI (EI
PÄÄLLEKKÄIN, PERÄKKÄIN, LIIAN TÄYTEEN)
TUNNISTAA VÄÄRÄLLE PAIKALLE SIOJITETUN
TUOTTEEN JA SIIRTÄÄ SEN OIKEAAN PAIKKAAN
ASETTELEE TUOTTEET ASIAKASLÄHTÖISESTI

VALOKUVAAJA/SOMETTAJA

VALOKUVAA ARVOTEKSTIILIT VERKKOYMPÄRISTÖSSÄ
MYyntiÄ VARTEN
LAATII MYyntI-ILMOITUKSEN, JOSSA ON TUOTETIEDOT
(KOKO, MITAT, RAAKA-AINE) JA HINTA

TEKSTILIKIERRON

TYÖTEHTÄVÄT

Kirjatkaa ylös työpaikkanne työtehtävät ja niiden vastuutehtävät:

Pohtikaa millaisia uusia työtehtäviä voisi tulla teidän organisaatioon.

TEKSTIILIEN KIERTOTALOUS

Tarpeettomien tekstiilien lajittelu kotitalouksissa

Miten lajittelen minulle tarpeettomia tuotteita?

Lelut, matot, jalkineet, sukat, vyöt, laukut, alusvaatteet, vanutäytteiset tuotteet.

Nämä lajitellaan uudelleen käytettäviin tuotteisiin tai loppujätteeseen. **Nämä eivät ole poistotekstiiliä.**

Huom. Aikuisien käytetyt alusvaatteet ja sukat lajitellaan aina loppujätteeseen.

Vaatteet ja kodintekstiilit, kuten paidat, housut, takit, hameet ja sekä lakanat, pyyhkeet ja pöytäliinat.

Nämä lajitellaan uudelleen käytettäviin tuotteisiin, loppujätteeseen tai poistotekstiiliin.

Puhtaat ja käyttökelpoiset

UUDELLEEN KÄYTTÖ

Puhtaat ja käyttökelpoiset tuotteet voidaan

- lahjoittaa hyväntekeväisyyteen tai
- myydä Second hand - palveluissa.

Likaiset, märät, homeiset

LOPPUJÄTE

LOPPUJÄTE

RESIDUAL WASTE | RESTAVFALL | ПРОЧИЕ ОТХОДЫ

Likaiset, eritetahraiset, kosteat, homeiset, vahvasti haisevat sekä tekstiilituholaisia sisältävät lajitellaan polttokelpoiseen loppujätteeseen.

Loppujäte poltetaan ja hyödynnetään energiana.

Puhtaat, mutta käyttökelvottomat

POISTOTEKSTIILI

POISTOTEKSTIILIT

non-reusable textiles
avlagda textilier
текстильные отходы

Kuivat, puhtaat, kuluneet, käyttökelvottomat vaatteet sekä kodintekstiilit lajitellaan poistotekstiiliin.

Vaatteet ja kodintekstiilit pakataan tiiwiisti suljettuun muovipussiin tai jätessäkkiin.

Ne toimitetaan lähimpään keräyspisteeseen, joka löytyy osoitteesta www.kierratys.info. Valikosta valitaan POISTOTEKSTIILI.

Ne voidaan toimittaa myös PopUp-keräyspisteisiin.

Poistotekstiileistä valmistetaan uusioraaka-aineita.

Tekstiilien kiertotalous

Kirjatkaa ylös huomioita edellisen sivun kaaviosta.

Millä lailla tekstiilien kiertotalous näkyy teidän työpaikallanne?

Toteuttakaa (tai päivittäkää jo olemassa olevaa) työpaikallenne visuaalisesti teidän työyhteisöön sopiva tekstiilien kiertotalous - ohje, joka on tukena nykyisille ja uusille työntekijöille.

Kodin lajitteluohjeet

Jos asut omakotitalossa, pihassasi on...

- vähintään loppujäteastia, johon laitetaan lajittelun jälkeen jäljelle jäävä jäte. Lajitellut jätteet toimitetaan ekopisteille.

Jos asut rivi- tai kerrostalossa, talosi jättepisteeltä löydät...

- biojäteastian ja paperiastian.
- kartonki-, lasipakkaus-, muovipakkaus- ja metalliastiat.
- loppujäteastian, johon laitetaan lajittelun jälkeen jäljelle jäävä jäte.

Ekopisteiltä löydät...

- muovipakkausten, paperin, lasipakkausten, metallin, kartongin ja vaatteiden keräysastioita. Tarkista pisteiden sijainti ja keräysastioiden tiedot kierratys.info -sivustolta.

Jäteasemalle tulee viedä...

- mm. isokokoiset jätteet, kodin sähkölaitteet ja vaaralliset jätteet.

Lisätietoa jätehuollosta ja asuinkuntasi jätehuollon palveluista löydät kymenlaaksonjate.fi -sivustolta.

KARTONKI

- ruskea pahvi ja paperi, aaltopahvi
- huuhdellut mehu- ja maitotölkit, myös alumiinivuoratut
- muro- ja keksipakkaukset
- sokeri-, jauho- ja muut paperipussit
- munakennot

Vain puhtaat ja kuivat pakkaukset, myös muovikiikkunalliset. Litistä ja pakkaa tiiviisti sisäkkäin.

LASIPAKKAUKSET

- kirkkaat ja värilliset lasipurkit, -pullot ja -pakkaukset
- ei lasiastioita
- ei posliinia, kristallia, keramiikkaa
- ei ikkunalasiasia

LOPPUJÄTE

- vaipat ja terveystiteet
- pölynimuripussit
- käyttökelvottomat tekstiilit, jotka eivät sovi poistotekstiilin keräykseen
- rikkiäiset kengät, vyöt ja laukut
- muoviesineet ja -lelut
- hehkulamput
- muu kierrätyskelvoton jäte
- biojäte vain, jos ei biokeräystä eikä kompostointia
- ei vaarallisia jätteitä

Loppujäte toimitetaan polttoaineksi Hyötyvoimalaan.

METALLI

- säilyke- ja juomatölkit
- metallikannet ja -korkit
- kattilat ja muut metalliastiat
- alumiinifolio
- tyhjät spray-pullot, tyhjät maalipurkit
- ei vaarallisia jätteitä

Huuhtelee ruokajätteet pois.

PAPERI

Kaikki postin mukana tuleva puhdas ja kuiva paperi

- sanoma- ja aikakauslehdet
- mainokset ja kirjeet, kirjekuoret
- myös ikkunalliset kirjekuoret
- ei narua, ruskeita paperikasseja eikä muovikasseja

BIOJÄTE

Biojätettä on kaikki eloperäinen, maatuva aines, kuten:

- lihan, kalan ja marjojen perkuujätteet
- kasvien ja kananmunien kuoret
- ruoantähteet
- pilaantuneet elintarvikkeet
- kahvinporot suodatinpusseineen
- pienet määrät talouspaperia, munakennot
- ei muovipusseja, metallia, lasia
- ei puutarhajätteitä

Valuta nesteet (liemet) viemäriin. Pakkaa biojäte sanomalehteen, paperipussiin tai biojätepussiin.

MUOVIPAKKAUKSET

- muoviset elintarvike-, pesuaine- ja muut kodin pakkaukset
- muovikassit ja -kääreet, jotka ovat olleet pakkauksia

Vain huuhdellut ja kuivat pakkaukset. Hyvin likaiset muovipakkaukset ovat loppujätettä.

PARISTOT paristojen myyntipisteisiin

- kaikki paristot, nappi- ja ladattavat paristot, pienet akut

VAARALLISET JÄTTEET jäteasemalle tai keräysautoon

Vaarallisia jätteitä ovat mm.

- energiansäästölamput, loisteputket
- kodinkoneiden akut, paristot
- emäksiset pesuaineet, konetiskiaineet
- lääkkeit
- elohopeakuumemittarit
- autojen akut
- öljyt, öljynsuodattimet
- maalit, lakat, liuottimet
- torjunta-aineet

Pyri säilyttämään jätteet alkuperäisessä pakkauksessa. Vie nestemäiset jätteet keräykseen ehjässä ja suljetussa pakkauksessa.

Jätelaki

Tutustukaa jätelakiin ja edellä olevaan lajitteluohjeeseen.

Kirjatkaa ylös, mitkä jätelain kohdat ovat teidän työtehtävissänne tärkeitä tiedostaa.

Kirjoittakaa ohjeet, joiden avulla teidän työtehtäviänne voi toteuttaa kestävän kehityksen näkökulmaa edistäen.

Kirjaatkaa ylös, kuinka lajittelu näkyy omassa arjessa ja kuinka voisitte kehittää omaa kierrätyskäyttäytymistänne.

TEKSTIILI- TIETÄMYYS

Tekstiilimateriaalit

Toteuttakaa (tai päivittäkää jo olemassa olevia) työpaikallenne tekstiilien tunnistusohjeet tekstiilimateriaalien osalta.

Materiaalisalkku on yksi vaihtoehto. Siihen voi lisätä erilaisia materiaaleja, jolloin materiaaleihin on helppo tutustua.

Tekstiilien parissa apuna voi olla myös listaa, mistä tietyt tekstiilituotteet ovat usein valmistettu.

Tekokuidut

Muuntokuidut

Asetaatti

Infinna™

Ioncell®

Kupro

Lyocell

Modaali

Spinnova®

Viskoosi

Synteettiset tekokuidut

Akryyli

Elastaani

Polyamidi

Polyesteri

Polypropeeni

Luonnonkuidut

Eläinkuidut

Alpakka

Angora

Kashmir

Lampaanvilla

Mohair

Nahka

Silkki

Kasvikuidut

Hamppu

Kookos-kuitu

Manilla

Nokkonen

Pellava

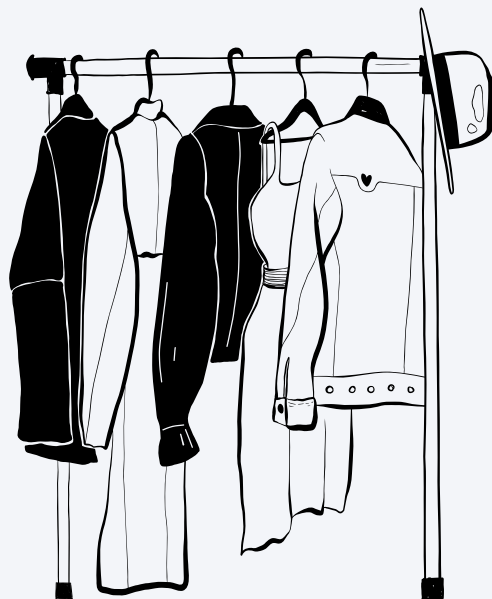
Puuvilla

Sisal

Vastuullisuus vaikuttaja Outi Pyyn -ekologinen vaatehuolto

Katsokaa Outi Pyyn - ekologinen vaatehuolto luentosarja. Osia on yhteensä viisi ja ne löytyvät youtubesta nimellä Outi pyy - ekologinen vaatehuolto.

Kirjatkaa ylös teidän työpaikalle ja omaan arkeen tarpeellisia ohjeita, joita luentosarjassa nostetaan esille.

TEKSTIILI- LAJITTELU

Laadukas vaate

Millainen on teidän mielestänne laadukas vaate?

Kirjatkaa ylös työpaikkanne ajatukset laadukkaasta vaatteesta.

Tekstiilejä tuhoavat tekijät

Mitkä ovat teidän työpaikalla useimmiten esiintyvät tekstiilejä tuhoavat tekijät?

Toteuttakaa ohjeistukset mistä tunnistaa tuotteen ja ohjeet joiden mukaan toimia kun vastaan tulee tekstiilejä jotka ovat:

Homeessa

Kosteita

Ötökköiden/hiirien tuhoamia

Tuoksuu liian voimakkaasti

Brändituntemus

Mitkä tuotteet teillä on koettu laadukkaiksi
brändeiksi?

Kuinka tuotteen brändi vaikuttaa tuotteen
jatkoon työpaikallanne?

Toteuttakaa selkeä lista (tai päivittäkää
olemassa olevaa), missä on teidän
työpaikallanne esille nostetut laadukkaammat
merkit.

Pikamuoti

Mitä haasteita pikamuodissa on:

Tekstiilien valmistusmaassa?

Tekstiilejä myyvissä maissa?

Maalle, johon tekstiilit päätyvät käytön jälkeen?

Kuinka teidän työpaikalla suhtaudutaan pikamuotiin? Päätyvätkö ne mihin tullessaan teille?

Tuotteen tarkituslista

Yläosa

Kainalo

Kaulus

Saumat

Hihan

suut

Helma

Alaosa

Vyötärö

Taskut

Vetoketjut/napit

Lahje

Haaraosa

Toteuttakaa teidän työpaikalle ohjeistukset, jotka tukevat teidän työskentelyä parhaiten.

Kirjatkaa ylös selkeästi mihin tuote menee minkäkin kuntoisena. Kirjatkaa myös ohjeet hyötymateriaalien poistosta, jos otatte tuotteista hyötymateriaaleja talteen.

Työturvallisuus

Henkilösuojaimet

Tekstiilikierron parissa työskentelevillä henkilöillä käytössä voi olla: työjalkineet, liukuesteet, kuulosuojaimet, päänsuojaimet, suojakäsineet ja hengityssuojaimet. Nämä vaihtelevat työnkuvan, työpisteen ja työtehtävän mukaan.

Kuormittuminen

Tekstiilikierron parissa voi olla erilaisia työkenttiä, joissa melutaso nousee isoksi erilaisen liikenteen ja koneiden takia. Tällöin on tärkeää huolehtia ettei päivän aikaan melutaso nouse liian korkeaksi tai ole muuten jatkuvaa ilman että kuulo on suojattu.

Työturvallisuus

Tekstiilikierron parissa olleen tekemisissä materiaalivirtojen parissa, joista ei ole takuuta onko tuotteet hajuttomia, homeettomia ja muuten turvallisia. Tällöin on tärkeää pitää huolta suojakäsineistä ja hengityssuojaimista.

Fyysinen kuormittavuus tulee vastaan erilaisten nostojen, kantamisten, kurottamisten, työasennon (seisominen, istuminen, kävely) parissa. On tärkeää panostaa ergonomiseen työasentoon, jolloin työnteko on mahdollisimman vähän kehoa rasittavaa. Hyvät työkengät ja tarpeeksi mukava työalusta, jolla työskennellään laskee fyysistä kuormittavuutta. Lisäksi erilaiset nostimet, sähköpöydät ja kuljetusvälineet lisäävät työhyvinvointia.

Työturvallisuus

Työn tekemisen tulee lähtökohtaisesti olla terveellistä ja turvallista. Koska työ muuttuu jatkuvasti, työturvallisuuden hallinta edellyttää jatkuvaa kehittämistä.

Perinteisten riskien rinnalle syntyy myös uusia kuormitus-, haitta- ja vaaratekijöitä.

Kuinka huolehdit omasta fyysisestä ja henkisesestä hyvinvoinnista?

Mitä vaarapaikkoja teidän työpaikallanne on eri työtehtävissä?

Mitä suojarahusteita teidän työpaikallanne käytetään?

Mitä suojarahusteita työpaikallenne tarvitsisi lisää?

Kuinka työpaikallanne huolehditaan työntekijöiden ergonomiasta?

TYÖSKENTELY

TEKSTIILILAJITTELUSSA

Minä työntekijänä

Kirjaa ylös omat vahvuutesi

Työpaikkani

Kirjaa ylös millaista
osaamista teidän työpaikalla
tarvitaan

Haasta itseäsi

Kirjaa ylös haasteita tai kehityskohtia, joita haluat kehittää omassa työminässäsi.

Kirjaa konkreettisia ohjeita, kuinka voisit kehittyä kyseisissä asioissa.

Opintojakson lopuksi kirjaa kuinka onnistuit oma asettamissa tavoitteissasi